

EUROOPA PARLAMENT

2004



2009

Istungidokument

LÕPLIK
A6-0190/2006

17.5.2006

RAPORT

Strateegiad ja vahendid sisserändajate integreerimiseks Euroopa Liidus
(2006/2056(INI))

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

Raportöör: Stavros Lambrinidis

SISUKORD

	lehekülg
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI	11
TÖÖHÕIVE- JA SOTSIAALKOMISJONI ARVAMUS	16
MENETLUS	22

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

strateegiatega ja vahendite kohta sisserändajate integreerimiseks Euroopa Liidus (2006/2056(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni teatist teemal "Ühine integratsioonikava – raamistik kolmandate riikide kodanike integreerimiseks Euroopa Liidus" (KOM(2005)0389);
 - võttes arvesse asutamislepingu artiklit 13;
 - võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, millega antakse ühendusele volitused ja kohustused sisserände ja varjupaiga valdkonnas, ja eelkõige selle artikli 63 punkti 3 alapunkti a;
 - võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 15.–16. oktoobri 1999. aasta Tampere istungi, 14.–15. detsembri 2001. aasta Laekeni istungi, 21.–22. juuni 2002. aasta Sevilla istungi ja 19.–20. juuni 2003. aasta Thessaloniki istungi eesistujariigi järeldusi, milles rõhutati koostöö ja teabevahetuse arendamise olulisust äsja asutatud riiklike integratsiooni kontaktpunktide rühma raames, et eelkõige tugevdada vastava poliitika kooskõlastamist riiklikul ja Euroopa Liidu tasandil;
 - võttes arvesse Haagi programmi, mille Euroopa Ülemkogu võttis vastu 4. novembril 2004 ja milles kehtestati ajavahemikul 2005–2010 vabaduse, turvalisuse ja õigluse valdkonnas rakendatavad eesmärgid;
 - võttes arvesse Groningenis 9. novembril 2004. aastal toimunud ministrite mitteametlikku konverentsi, kus esimest korda kohtusid integratsioonipoliitika eest vastutavad ministrid;
 - võttes arvesse 19. novembril 2004. aastal Euroopa Liidu Nõukogu poolt vastu võetud integratsiooni ühiseid aluspõhimõtteid¹;
 - võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat ning eriti selle artikleid 18, 20, 21 ja 22;
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 45,
 - võttes arvesse kodanikuvabaduste ja justiits- ja siseasjade komisjoni raportit ning tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni arvamust (A6-0190/2006),
- A. arvestades, et sisserändajate integreerimine on probleem, millega EL on varemgi tegelema; arvestades, et veerand sajandit tagasi oli enamik ELi sisserändajaid lõunaeurooplased; arvestades, et praegu on Lõuna-Euroopa Euroopa Liidu kiiresti arenev osa ja tema kodanikke ei peeta enam sisserändajaiks, ehkki tol ajal pidasid paljud neid võõraiks ja "integreerimatuiks"; arvestades, et nende päritoluriikide ühinemine Euroopa Liiduga tugevdas ELi tervikuna; arvestades, et samamoodi on uute liikmesriikide kodanikud nüüd ELi täieõiguslikud liikmed;

¹ 19. novembri 2004. aasta dokument 14615/04.

- B. arvestades, et praegu seisab Euroopa Liit teistsuguse integratsiooniprobleemi ees, sest ta ei saa enam eeldada, et enamik sisserändajaid aja jooksul integreerub, kuna nende päritoluriik ühineb liiduga;
- C. arvestades, et sisserändajate arv on Euroopa Liidus hinnanguliselt 40 miljonit ning nende järeltulijate arv on sellest miljoneid suurem; arvestades, et selline järjest suurenev elanikkond on erakordselt mitmekesine, kuid samas seisavad need elanikud silmitsi sarnaste probleemidega: nende tööturul osalemise määr on tunduvalt alla keskmise ning nende edukus koolis on märgatavalt tagasihoidlikum; arvestades, et nad puutuvad avaliku ja erasektori asutustega suhtlemisel kokku diskrimineerimisega; arvestades, et nad on poliitiliselt alaesindatud kõikidel valitsustasanditel, sealhulgas liikmesriikide poliitilistes parteides ja Euroopa institutsioonides;
- D. arvestades, et kuigi neid rohkem kui 40 miljonit sisserännanud on võimalik käsitada ELi 26. liikmesriigina (ja rahvaarvult 5. liikmesriigina) ning et ELi mure ja jõupingutused selle elanikkonna integreerimisel peaksid olema samaväärsed ELi kohustusega integreerida läbirääkijariigid, on Euroopa Liit panustanud väga vähe vahendeid selle integratsiooniprobleemi ületamisele, mille lahendamise ebaõnnestumine võib tuua Euroopa Liidule sotsiaalset, majanduslikku ja poliitilist kahju; arvestades, et vajalik ei ole mitte ainult pikaajaliste rahaliste vahendite eraldamine uude INTA-fondi, vaid tuleb ka tagada, et komisjoni asjaomased peadirektoraadid eraldaksid osa oma vahenditest ELi integratsioonipoliitikale;
- E. arvestades, et Euroopa Liidu integratsioonipanust on pikka aega piiranud laialt levinud arusaam, et integratsioon on lokaalne; arvestades, et tegelikult on integratsioon oma mõjult ka globaalne, eriti siis, kui integratsioon ei toimi, sest kui ühel liikmesriigil ei õnnestu edukalt rakendada integratsioonipoliitikat, võib see kaasa tuua negatiivseid tagajärgi kogu Euroopa Liidule, näiteks:
- sisserändajate vaeghõive nõrgendab kogu Euroopa Liidu majandust ja nurjab Lissaboni agenda täitmise;
 - ELi jaoks vajalikud kõrge ja madala kvalifikatsiooniga töötajad võivad, nähes Euroopa külalislahkusetust nende suhtes, suunduda varimajandusse või ELi majanduskonkurentide juurde;
 - tõhusa integratsioonipoliitika puudumise tulemuseks võib olla negatiivne ettekujutus sisserändajatest ja kaitsev sisserändepoliitika;
 - kodanike seas valitsev hirm võib õhustada austust inimväärikuse, vabaduse, demokraatia, võrdsuse, õigusriigi ning inimõiguste vastu, sealhulgas vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste vastu;
 - integreerumata sisserändajatega seotud ettekujutused ja eelarvamused võivad kahjustada Euroopa Liidu edukat laienemist;
- F. arvestades, et integreerimise edukus tugevdab Euroopa Liidu majandust globaalse konkurentsi tingimustes; arvestades, et "ajude äravoolu" vältimist silmas pidades meelitab Euroopa Liit ligi liidu jaoks vajalikke töötajaid ja ettevõtjaid ning teadlasi ja tudengeid, kes on aluseks liidu uuendussuutlikkusele; arvestades, et ELi linnad on turvalisemad ja kogukonnad tugevamad, kui kohaldatakse sihipäraselt järjepidevat ja piisavalt rahastatud integratsioonipoliitikat; arvestades, et ksenofoobia tendentsid kahanevad ning kõigi

inimeste põhiõiguste austamine muutub tugevamaks; arvestades, et Euroopa positsioon maailmas paraneb;

- G. arvestades, et kohalikel, piirkondlikel ja siseriiklikel asutustel on oluline roll ning et nende kohustustel, sealhulgas linnastumise, eluaseme ja hariduse valdkondades, on otsesed tagajärjed integratsiooniprotsessile; ergutab oma ametiasutusi suurendama nende osalemist üleeuroopalises arutelus; rõhutab Euroopa Liidu olulist toetust nimetatud tasanditel käivitatud algatustele ühenduse struktuurifondide kaudu;
- H. arvestades, et ei ole olemas ühte kindlat lahendust edukaks integreerimiseks Euroopa Liidus; arvestades, et kohaliku, piirkondliku ja riikliku tasandi ametiasutustel (eriti linnakeskustes, kuhu on koondunud enamik sisserändajaid) peaksid olema võimalused ja rahalised vahendid selleks, et määrata kindlaks ja viia ellu täpsed integratsioonimeetmed, ning et liikmesriigid ja liit tervikuna peaksid innukalt välja töötama integratsioonistrateegiaid ning kontrollima nende integratsioonimeetmete tõhusust ja tulemusi aktiivsemalt ja tulemuslikumalt, tagades seeläbi selliste integratsioonistrateegiate rakendamise, mille tulemused edendavad liidu ühiseid huve, ning et selleks peab komisjon teostama kavandatavad uuringud osaluse ja integratsiooni taseme kaardistamiseks kogu Euroopa Liidus;
- I. arvestades, et integratsioon on kahepoolne protsess, mis ühelt poolt eeldab sisserändajate edukaks vastuvõtvasse ühiskonda integreerimiseks nende enda tahet ja vastutust ning teiselt poolt eeldab ELi kodanike tahet aktsepteerida ja kaasata sisserändajaid, ning mis seisneb integreeritud meetmetes nii selleks, et mõjutada sisserändajate ja neid vastuvõtivate ühiskondade käitumist kõikidel asjassepuutuvatel tasanditel, kui ka selleks, et mobiliseerida poliitika rakendamiseks mõlema poole ressursid; kõnealune kahepoolne protsess tähendab õigustest ja kohustustest koosnevat vastastikust kohustust vastuvõtivate ühiskondade ja sisserändajate jaoks;
- J. arvestades, et ELi meetmeid selles valdkonnas suunavad prioriteedid peaksid hõlmama järgmisi aspekte:
- sisserändajate rakendusväljavaadete parandamine ning tööhõivelistel erinevustel vähendamine võrreldes vastuvõtva elanikkonnaga, sealhulgas asjakohase teabe ja koolitusprogrammide pakkumise kaudu ametivõimude ja sotsiaalpartnerite poolt ning sisserändajate haridus- ja kutsekvalifikatsiooni tunnustamise kaudu, võttes eriti arvesse sisserännanud naiste olukorda, sest nende hulgas on tööpuudus sageli suurem;
 - sisserändajate ja nende järeltulijate haridus- ja keelealaste võimaluste suurendamine, sealhulgas rahastamise kaudu hariduse ja kultuuri peadirektoraadilt, mille lõpptulemuseks oleks saavutustega seotud lõhe kaotamine võrreldes teistega, tunnistades muu hulgas, et sisserändajate teises keeles õppival ja uute tavade kohanedes püüdvatel lastel võib õppimises tekkida rohkem raskusi kui nende koolikaaslastel, mis omakorda võib tekitada raskusi nende kohanemisel ühiskonnaga ja ühiskonda integreerumisel, ning tunnistades samuti, et isegi kõrge kvalifikatsiooniga sisserändajatel võib siiski tekkida vajadus kohandada oma kvalifikatsiooni vastuvõtva ühiskonna nõudmistele;

- sisserändajate poliitilise ja kodanikuhariduse edendamine ning nende osalemise ja esindatuse suurendamine kõigis asjassepuutuvates valitsemise valdkondades, kodanikuühiskonnas ning otsuste tegemisel ja poliitika väljatöötamisel;
- sisserändajate vastu suunatud rassismi, ksenofoobia ja diskrimineerimisega võitlemine, eelkõige tööl ja koolis ning eluaseme, tervishoiu, avalike teenuste, massimeedia ja poliitika valdkonnas, suurendades üksteise sarnasuste ja erinevuste vastastikust austamist ja mõistmist ning lihtsustades juurdepääsu võrdseid õigusi ja võimalusi käsitlevale teabele vajalikes keeltes;

märkides, et ELi institutsioonid peaksid tagama, et nende heatahtlikud algatused ei muutuks sümboolseks poliitikaks, millel puudub lisandväärtus;

- K. arvestades, et integreerimise võtmeküsimusteks on põhiõiguste edendamine, võrdsed võimalused kõigile ja diskrimineerimise kaotamine; arvestades, et ettepanek nimetada 2007. aasta Euroopa aastaks "Võrdsed võimalused kõigile" ja 2008. aasta kultuuridevahelise dialoogi Euroopa aastaks on nende eesmärkide saavutamisel olulised teadlikkust tõstvad algatused;
- L. arvestades, et ELi eduka integratsioonipoliitika ja Euroopa Liidu püüdluse vahel töötada välja seadusliku sisserände poliitika ja rändepoliitika on selge seos; arvestades, et esimese praktilise sammuna tuleks tõhustada sisserändajate vastuvõtmise eest vastutavate ja sisserändajate integratsiooni eest vastutavate asutuste tegevuse kooskõlastamist;
1. nõuab tungivalt, et komisjon tagaks kõigi olemasolevate integratsiooni käsitlevate direktiivide, nimelt nõukogu direktiivi 2003/86/EÜ perekonna taasühinemise õiguse kohta¹, nõukogu direktiivi 2003/109/EÜ pikaajalistest elanikest kolmandate riikide kodanike staatuse kohta², nõukogu direktiivi 2000/43/EÜ, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtte sõltumata isikute rassilisest või etnilisest päritolust³ ja nõukogu direktiivi 2000/78/EÜ, millega kehtestatakse üldine raamistik võrdseks kohtlemiseks töö saamisel ja kutsealale pääsemisel, tõhusa rakendamise; arvestades, et paljud liikmesriigid on nende direktiivide tõhusa rakendamise maha jäänud ning on oluline, et komisjon kontrolliks rangemalt nii integratsiooniga seotud direktiivide ülevõtmist kui ka nende haldustavade tõhusust, mida kasutatakse asjaomaste õigusaktide rakendamiseks sisserändajate igapäevaelus;
 2. tervitab komisjoni ettepanekut luua ajavahemikuks 2007–2013 Euroopa Integratsioonifond kolmandate riikide kodanikele ning nõuab tungivalt, et nimetatud fondi kasutades järgitakse alljärgnevat kuut konkreetset põhimõtet:
 - a. igal aastal peaks eraldiste tegemise aluseks olema üks põhivaldkond, mis võimaldaks

¹ Nõukogu 22. septembri 2003. aasta direktiiv 2003/86/EÜ perekonna taasühinemise õiguse kohta (ELT L 251, 3.10.2003, lk 12).

² Nõukogu 25. novembri 2003. aasta direktiiv 2003/109/EÜ pikaajalistest elanikest kolmandate riikide kodanike staatuse kohta (ELT L 16, 23.1.2004, lk 44).

³ Nõukogu 29. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/43/EÜ, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtte sõltumata isikute rassilisest või etnilisest päritolust (EÜT L 180, 19.7.2000, lk 22).

- komisjonil saavutada asjatundlikkuse vajaliku taseme ning hinnata programme rangemalt ja neisse investeerida; investeerimise sihtvaldkonnad peaksid hõlmama tööhõive erinevuste vähendamist sisserändajate ja teiste vahel, sisserändajate hariduses osalemise ja haridusalaste saavutuste parandamist, naiste haridus- ja rakendusväljavaadete edendamist, keele- ja tutvustusprogramme, tervishoiu, eluaseme ja linnaelu küsimusi ning sisserändajate poliitilise ja kodanikuosaluse suurendamist;
- b. fond peaks eelistama algatusi, millel on suurimad väljavaated leida laialdast rakendamist kogu Euroopa Liidus;
 - c. komisjon peaks suunama igal aastal mõistliku ja kindlaksmääratud protsendi fondi vahenditest sellele, et tellida komisjoni rahastatavate programmide tõhususe kohta sõltumatute ekspertide hinnanguid;
 - d. kui eksperdid on kindlaks teinud lootustandvad programmid, tuleks kohe keskenduda nende programmide parimate tavade levitamisele ja kohandamisele kasutamiseks teistes liikmesriikides;
 - e. toetada tuleks liikmesriikide püüdlusi kooskõlastada oma integratsioonialaseid jõupingutusi ja vahetada parimaid tavasid;
 - f. keskenduda tuleks uute sisserändajate integreerimisele, tagades samas ka teise ja kolmanda põlvkonna sisserändajate järeltulijatele suunatud programmide rahastamise; kaaluda tuleks ka programme, mille eesmärk on aidata pagulasi ELi ühiskonda astumiseks ja integreerumiseks ettevalmistumisel;
3. tervitab ülalnimetatud komisjoni teatistes sisalduvat viidet ühiste aluspõhimõtetele; on kindlalt veendunud, et ühised aluspõhimõtted kujutavad endast kindlat soovitude kogumit, mis peaks olema ELi integratsioonipoliitika aluseks; avaldab kahetsust, et liikmesriigid ei ole ühiseid aluspõhimõtteid alates nende vastuvõtmisest 2004. aastal sisuliselt järginud; palub Soomel kui järgmisel eesistujariigil tuua ühised aluspõhimõtted ning eelkõige need põhimõtted, mis puudutavad tööhõivet (nr 3), suhtlemist (nr 7) ja osalemist (nr 9), tagasi päevakorra keskmesse;
 4. tunneb heameelt komisjoni ettepaneku üle edendada iga-aastast integratsioonifoorumit, et hõlbustada parimate tavade vahetust eelkõige nendes poliitikavaldkondades, kus ELi osatähtsus on piiratud, kuid milles mõned liikmesriigid rakendavad poliitikat, mis võib teistele eeskujuks olla; on seisukohal, et integratsioonifoorumis peaksid osalema kõikide integratsiooniga tegelevate asutuste esindajad – nii kohalikest, piirkondlikest, riiklikest kui ka ELi asutustest – ning ka sisserändajad ise;
 5. kutsub komisjoni üles selgitama, laiendama ja kooskõlastama peadirektooraatide integratsioonialaseid kohustusi, taaselustama peadirektooraatidevahelise integratsioonitöörühma ja seda toetama ning määratlema erinevate peadirektooraatide täpsed integratsioonialased kohustused; nõuab ka meetmete võtmist selleks, et muuta uus integratsioonifond ja Euroopa Sotsiaalfond teineteist täiendavaks;
 6. tunneb heameelt selle üle, et komisjon tunnistab vajadust liikmesriikide integratsioonipoliitika ja sisserändajate osalustaseme uurimise ja kaardistamise järele; on seisukohal, et see teave on eelduseks kõigile ELi poliitikavaldkondadele, mis on suunatud parema integratsiooni edendamisele ELis, ning et sellistest kaardistamistoimingutest kasu saamiseks tuleb selgitada ELi integratsioonialase arutelu ulatust, arvestades, et ainuüksi sõna "integratsioon" võib tõlgendada mitmeti;

7. kutsub komisjoni üles looma alalist kontaktrühma sisserändajate esindajatest, ekspertidest, valitsusvälistest organisatsioonidest ja teistest, kes nõustaksid komisjoni kõikides integratsiooniga seotud poliitikavaldkondades;
8. kutsub komisjoni üles eriti rõhutama sisserände ja mitmekesisuse edendamist ELis ning integratsiooni pidevat süvalaiendamist komisjoni kommunikatsioonistrateegia ja algatuste kaudu; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles käivitama teabe- ja teadlikkuse tõstmise kampaaniaid, et parandada arusaamist sisserändest ning sisserändajate majanduslikust ja sotsiaalsest panusest ühiskonnas;
9. kutsub komisjoni üles looma liikmesriikide integratsiooniprogrammide hindamiseks ranged seiremehhanismid, kasutades selleks muu hulgas sõltumatuid eksperte, ning võtma kasutusele täpse ja praktilise rände- ja integratsiooniaruande; kutsub seega komisjoni üles muutma aruande kaks korda aastas avaldatavaks aruandeks, mis:
 - keskendub täpsetele näitajatele, mis mõõdavad liikmesriigi tulemusi integratsiooni ühiste aluspõhimõtete järgimisel;
 - kohustab liikmesriike esitama täpseid ja täielikke andmeid;
 - selliste andmete puudumisel tuleks välja töötada alternatiivsed andmete kogumise vahendid, mis ühtivad aruande näitajatega;
 - suurendab riiklike kontaktpunktide rolli ja nende koostööd sõltumatute ekspertidega;
 - järgib eeskujudena ÜRO arenguprogrammi inimarengu aruannet ja Euroopa kaasatusindeksit;
 - avaldatakse ELi integratsiooniministrite aastakoosolekul;
10. ergutab komisjoni pidama vajaduse korral Euroopa abi ja arengupoliitika määratlemisel ja rakendamisel sisserändajate koduriikides nõu sisserändajate kogukondadega;
11. palub komisjonil mitmekordistada uurimis- ja analüüsimisalgatusi, mille eesmärk on mõista, mis on integratsiooni osas efektiivne, ning ambitsioonikalt laiendada tõhusaid meetmeid parimate tavade levitamiseks koostöös liikmesriikide ja kohalike ametiasutustega, mitte üksnes välja pakutud kodulehekülje, vaid ka teiste võimalikult paljude mõistlike vahendite kaudu;
12. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kasutama komisjoni delegatsioonide ja konsulaarametite laialdasi võimalusi kogu maailmas, et aidata potentsiaalsetel sisserändajatel integreeruda, tutvustades neile ELi ja liikmesriigi kultuuri, ajalugu, keelt ning kodanike õigusi ja kohustusi;
13. rõhutab, kui oluline on see, et Euroopa institutsioonide töötajate ja liikmesriikide riiklike haldusorganite ülesehitus peegeldaks Euroopa Liidu ja liikmesriikide elanikkonna koosseisu;
14. nõuab tungivalt, et nõukogu kasutaks vastavalt asutamislepingu artikli 67 lõike 2 teisele taandele nn *passerelle*'i sätet, et anda Euroopa Parlamendile kaasotsustamisvolitus integratsiooni ja seadusliku rände küsimustes ning võimaldada kvalifitseeritud häälteenamuse alusel hääletamist nõukogus; peab oluliseks, et Euroopa Parlamendi

liikmetel oleks integratsioonipoliitika valdkonnas kaasotsustamisvolitus, arvestades, et nad esindavad ELi poliitilist arvamust ning peaksid seega esindama nii sisserändajate kui ka kodanike arvamusi ning jagama vastutust integratsioonipoliitika kujundamise eest ELi õigusloomega seotud protsessis;

15. nõuab tungivalt, et nõukogu muudaks alaliseks integratsiooniküsimustega tegelevate ministrite aastakoosoleku, mis algatati 2004. aasta novembris Groningenis Hollandi ELi eesistujariigiks olemise ajal;
16. palub liikmesriike Euroopa Põhiõiguste Ameti küsimuse lõplikul kaalumisel võtta tõsiselt arvesse ameti rolli usalduse ja heade suhete edendamisel naaberaladel ning arendada kõnealust rolli orgaaniliselt ametile ettenähtud järjestikuste aastaprogrammide kaudu;
17. nõuab tungivalt, et nõukogu kaaluks uuesti komisjoni ettepanekut kohaldada integratsioonipoliitika suhtes avatud koordineerimismeetodit; seoses sellega nõuab Euroopa Parlamendi kaasamist kogu menetlusse;
18. nõuab tungivalt, et nõukogu kehtestaks üldise ja tulevikku suunatud raamdirektiivi seadusliku rände kohta, võttes nõuetekohaselt arvesse integreerimise vajadust;
19. ergutab liikmesriike määrama ühele valitsusministrile kohustuse jälgida sisserändajate integratsioonipoliitikat, tagama poliitikavaldkondade süvalaiendamise kõikide valitsustasandite ametiasutustes ja kaaluma integratsiooni ülemkomissari või integratsiooni ombudsmanni ametissemääramist igas liikmesriigis selleks, et kooskõlastada poliitika rakendamist, levitada teavet sisserändajatele, vaadata läbi nende kaebusi ja võtta meetmeid probleemide lahendamiseks;
20. kutsub kõiki liikmesriike üles kontrollima kõikidel tasanditel valitsusasutusi, mis omavad või peaksid omama sisserändajate integratsiooniga seotud kohustusi;
21. kutsub komisjoni üles uurima võimalust kaasata kolmandate riikide kodanike integreerimise valdkond Põhiõiguste Ameti edaspidistesse mitmeaastastesse programmidesse;
22. kutsub liikmesriike üles ergutama sisserändajate osalemist poliitikas ning mõistma hukka nende poliitilise ja sotsiaalse isoleerimise; kutsub komisjoni selles suhtes üles õiguslikult läbi vaatama ELi kodakondsust käsitlevad kehtivad sätted erinevates liikmesriikides ning liikmesriikide praegused tavad, mis puudutavad pikka aega riigis elanud sisserändajate õigust hääletada kohalikel ja munitsipaalorganite valimistel;
23. kutsub liikmesriike üles looma läbipaistva, inimliku, kiire ja mõistliku menetluse pikaajalise elaniku staatuse andmiseks, perekondade taasühinemiseks ning selleks, et naturaliseerida pikaajalistest elanikest sisserändajad ja nende lapsed, võttes eriti arvesse asjaolu, et paljud neist lastest on sündinud liikmesriigi territooriumil;
24. juhib liikmesriikide tähelepanu nende naiste sõltuvale õiguslikule staatusele, kes ühinevad oma abikaasadega perekonna taasühinemisel, ning kutsub liikmesriike üles oma õigusakte läbi vaatama, et tagada abikaasadele ja lastele esimesel võimalusel individuaalse staatuse ja tööloa andmine sõltumatult õigusliku staatuse põhiomanikust, et täielikult garanteerida

ja kaitsta nende õigusi ning hõlbustada nende sotsiaalset integratsiooni;

25. julgustab poliitilisi parteisid, ametiühinguid ja kodanikuühiskonda tervikuna kaasama sisserändajaid täieõiguslike liikmetena oma asjakohaste struktuuride kõikidel tasanditel;
26. toetab teatavate liikmesriikide rakendatavaid integratsiooniprogramme, mis näevad ette vastastike kohustuste võtmise vastuvõtva riikide ja sisserändajate poolt; loodab, et sel viisil saab tõsta sisserändajate teadlikkust Euroopa Liidu põhiväärtustest ja võimaldada neil samal ajal omandada põhiteadmisi vastuvõtva ühiskonna toimimise kohta; rõhutab, et oluline on julgustada vastuvõtva ühiskonna keele õppimist ja kodanikuõpetuse kursuste korraldamist;
27. ergutab liikmesriike tugevdama diskrimineerimise ja rassismi vastaseid õigusakte ja jõustama olemasolevaid õigusakte ning kaaluma positiivselt diskrimineerivate õigusaktide kehtestamist sisserändajate jaoks kõigis asjakohastes valdkondades, võttes eeskujuks liikmesriike, kus positiivset diskrimineerimist on edukalt rakendatud;
28. kutsub liikmesriike üles – et eelkõige vältida sisserännanud naiste võimalikku väärkohtlemist – tagama sisserännanuile kergesti kättesaadav teave vastuvõtva riigi soolist võrdõiguslikkust käsitlevate õigusaktide ning nendest tulenevate õiguste ja kaitse kohta, hõlmates ka kättesaadavaid õiguskaitsevahendeid ja haldusabinõusid;
29. kutsub liikmesriike ning piirkondlikke ja kohalikke asutusi üles ergutama sisserändajate ja neid vastuvõtva ühiskonna vahelist suhtlemist, edendades muu hulgas ühiseid foorumeid, kultuuridevahelist dialoogi, seminare, näitusi ning kultuuri- ja sporditegevust; nõuab lisaks sellele uute struktuuride loomist või olemasolevate struktuuride toetamist, mis võimaldaksid sisserändajatel integreeruda vastuvõtvasse ühiskonda, et vältida uute sisserändajate ja juba ümber asunud, kuid integreerumiskustega sisserändajate sotsiaalset tõrjutust, toetades samas sisserännanute organisatsioone nende territooriumidel ja tugevdades sidemeid sisserännanute päritolumaadega;
30. ergutab liikmesriike sätestama pagulastele nende vastuvõtuetaapil integratsiooniga seotud meetmed, nagu keelekursused ja vabatahtlik töö, võttes arvesse asjaolu, et pagulaste integratsiooniprotsess algab vastuvõtuetaapis;
31. rõhutab Euroopa kodakondsuse jaoks üldise raamistiku väljatöötamise olulisust koostöös Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoniga;
32. rõhutab, et oluline on sisse seada iga-aastased integratsiooniteemalised arutelud, millel osaleksid Euroopa Parlamendi, liikmesriikide parlamentide ja kodanikuühiskonna esindajad, eelkõige valitsusvälised organisatsioonid ja sisserändajate ühendused, et hinnata ELi integratsioonialaste jõupingutuste tulemuslikkust ning anda hinnang sisserändajate integratsiooni arengule liikmesriikide tasandil;
33. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjonile, nõukogule ja liikmesriikidele.

SELETUSKIRI

I. Sissejuhatus

Kas Euroopa Liit peaks võtma vastu rohkem sisserändajaid – ja kui jah, siis kui palju? Need küsimused on paljudes liikmesriikides õigustatult pideva avaliku arutelu keskmes. Kõige värskemad uuringud näitavad, et jätkuv sisseränne toob juhul, kui seda targalt juhtida, kaasa märkimisväärse majandusliku ja sotsiaalse kasu. Samas on paljude jaoks sisseränne järjest enam ka ärevuse ja turvatunde puudumise allikaks.

Seevastu küsimusele, kas peaksime integreerima juba meie seas elavad ja töötavad sisserändajad, kes ei põhjusta mingit kahju ja muudavad meie elu paremaks, on vastus endastmõistetav. Need sisserändajad peavad saama Euroopa ühiskonna täieõiguslikeks liikmeteks ja lõppkokkuvõttes ka liidu kodanikeks. Kõik sellest madalamad eesmärgid viitaksid sellele, et liit kiidab heaks kahetasandilise ühiskonna ja see oleks vastuolus meie põhiväärtustega.

Käesoleva raporti ajendiks on veendumus, et integratsioon on samavõrd oluline teema kui Euroopa Liidu edukas laienemine või globaalne liikumine naiste õiguste kaitseks. Sellele vaatamata on liidupoolne panustamine olnud suuremalt jaolt ükskõikne. Selle asemel, et kaasata sisserändajad tõhusalt koolidesse, töökohtadesse ja poliitilistesse süsteemidesse, on Euroopa ühiskonnad paljuski libisemas nn lagunemise seisundisse.

Samas on Euroopa Liit panustanud väga vähe vahendeid selle integratsiooniprobleemi ületamisele, mille lahendamise ebaõnnestumine võib tuua Euroopa Liidule sotsiaalset, majanduslikku ja poliitilist kahju.

Olgugi, et Euroopa Ülemkogu lubas 1999. aastal Tamperes pühenduda sisserändajate integreerimisele ja kinnitas seda lubadust ka 2003. aastal Thessalonikis, ei ole reaalsus suutnud ootustega sammu pidada.

Kui integreerimise ebaõnnestumine on loendamatu probleemide allikaks, tugevdab integratsiooni edu Euroopa Liitu väga olulistel viisidel: meie ühised saavutused integratsiooni vallas tugevdavad liidu majandust globaalse konkurentsiga toimetulemisel; see tõmbab ligi meie majanduste jaoks vajalikke töötajaid ja ettevõtjaid, samuti teadlasi ja tudengeid, kes on aluseks liidu uuendussuutlikkusele; meie linnad on turvalisemad ja kogukonnad tugevamad. Integreerimisest saadav kasu küündib isegi kaugemale kui sisemajanduse kogutoodangu kasv, tugevamad pensionisüsteemid ja vähenenud rahulolematuse tase. Euroopa sisserändajad võivad olla liidule sillaks globaliseerunud maailma – suurendades meie kaubandusväljavaateid, tihendades sotsiaalseid võrgustikke ning tugevdades liidu positsiooni globaalse liidrina, kes suudab ületada kultuurilisi ja religioosseid lõhesid.

Sisserändajate integreerimise probleemiga oleme juba kord varem toime tulnud. Tegelikult on Euroopa Liit ise väidetavalt kõige edukamaks sisserändajate integreerimise katsetuseks, mida ajalugu tunneb. Veerand sajandit tagasi olid enamik sisserändajaid, kes tollases Euroopa Ühenduses elasid, pärit Lõuna-Euroopast. Praeguseks on Lõuna-Euroopa edukas Euroopa

Liidu osa ning selle elanikke ei käsitata enam kui sisserändajaid – olgugi, et tollal pidasid paljud neid võõrasteks ja nn mitteintegreeritavateks. Nende ühinemine liiduga tugevdas Euroopa Liitu tervikuna. Samamoodi on Euroopa Liidu täieõiguslikeks liikmeteks saanud idaeurooplased.

Kuid viimasel viiekümnel aastal oli sisserändajatel tänapäeva sisserändajatega võrreldes üks eelis. Nimelt olid nad enamasti pärit riikidest, millel oli selge Euroopa Liidu liikmelisuse väljavaade.

Seetõttu on võib-olla kasulik käsitada neid rohkem kui 40 miljonit välismaal sündinud kodanikku Euroopa Liidu 26. liikmesriigina (ja suuruselt viienda liikmesriigina). Võiksime seega küsida: kuidas on meie panus selle elanikkonna integreerimisse võrreldav meie panusega, mille anname läbirääkijariikide integreerimisse? Edukaks integreerimiseks on vaja tõsist lubadust panustada inim- ja finantsressursse. Samuti peame otsima liidusiseselt ja maailmast tervikuna näiteid meetmetest, mis võivad märkimisväärselt suurendada meie edukust sisserändajate integreerimisel. Ning me peame mitmekordistama selliste ideede eduka levitamise vahendeid.

Võib-olla aga on kõige olulisem sisserändajate integreerimisega seotud küsimus see, millest kõige vähem räägitakse: nimelt – millisesse ühiskonda tahame me inimesi integreerida? Kõige olulisem Euroopa sisserändajate integreerimise põhjus seisneb selles, et kui me ei suuda neid integreerida, reedame ideaalid ja põhimõtted, millele Euroopa Liit on rajatud. Liiga sageli iseloomustab meie suhtumine sisserändajatesse meid kui suletud mõtteviisiga, endassetõmbunud, eelarvamuste mõju all olevaid ja tagurlikke inimesi. Ka meie ühiskonnad võtavad need tunnused omaks.

Integreerimine ei ole võimalik ilma nendeta, kes integreerivad, ja nendeta, keda integreeritakse. See tähendab seda, et sisserändajate integreerimine eeldab meie valmisolekut sisserändajaid aktsepteerida ja integreerida. Seega peavad meie poliitikavaldkonnad sisseseadmisprotsessi juhtima, mõjutades selleks nii sisserändajate kui ka neid vastuvõtivate ühiskondade käitumist ja koondades kõikide osapoolte ressursse selleks, et poliitikavaldkondi tõhusalt rakendada.

II. Euroopa Liidu integratsioonis osalemise põhjused

Miks peaks Euroopa Liit olema kaasatud sisserändajate integreerimisse? Sellepärast, et ühe liikmesriigi suutmatusel edukalt integratsioonipoliitikat rakendada võib olla kahjulik mõju Euroopa Liidule tervikuna.

- Sisserändajate vaeghõive nõrgendab mitte ainult üksikute riikide majandust, vaid ka Euroopa Liidu majandust tervikuna.
- Meie majanduste jaoks vajalikud kõrge ja madala kvalifikatsiooniga töötajad võivad juhul, kui nad märkavad, et Euroopa on külalislahkusetu, olla sunnitud pöörduma varimajanduse poole või Euroopa majanduslike konkurentide rüppe.
- Efektiiivse integratsioonipoliitika puudumine võib tuua kaasa negatiivse ettekujutuse ja negatiivsed stereotüübid sisserändajate suhtes ning seega kaitsepositsioonil oleva sisserändepoliitika.

- Kodanike seas valitsev hirm võib õhnestada austust inimväärikuse, vabaduse, demokraatia, võrdsuse, õigusriigi põhimõtete ja inimõiguste austamise vastu, sealhulgas inimeste õiguse vastu kuuluda vähemustesse.
- Oma ekstreemsemates esinemisvormides võib võõrandumine põhjustada äärmuslust, mis võib ohustada Euroopa Liidu kollektiivset turvatunnet.
- Negatiivsed stereotüübid mitteintegreeritud sisserändajate kohta võivad kahjustada liidu edukat laienemist.

Hoolimata eespool nimetatust on liit siiski pikka aega olnud halvatud laialt levinud arusaamast, et "integratsioon on lokaalne". Integratsioonialgatused käivitatakse tõepoolest lokaalselt. Naabruskonna koolid, ametiühingud, ettevõtted, pühakojad ja muud institutsioonid teevad ära raske töö, milleks on tuua kokku uustulnukad ja kohalikud elanikud selliselt, et tulemuseks oleks kogukonna loomine ja elukvaliteedi tõus. Kuid integratsioon on globaalne oma tagajärgede poolest, eeskätt siis, kui integratsiooni ei toimu.

Seega, sellal kui kohaliku, piirkondliku ja riikliku tasandi ametiasutused peaksid määrama kindlaks konkreetsed rakendatavad integratsioonimeetmed, peavad liikmesriigid jätkama tõhusate integratsioonistrateegiatega rakendamist, mille tulemused edendavad ühenduse ühiseid huve. Just nende tulemuste kontrollimine on aspekt, milles Euroopa Liidu institutsioonid saavad muutuda ja peavad muutuma palju aktiivsemaks, ja eelkõige, palju tõhusamaks.

III. Minevikus võetud meetmed ja tulevikus võetavad meetmed – raportööri soovitused

Eelmised Euroopa Liidu eesistujamaad ja komisjon on teinud palju tänuväärset tööd integratsioonipoliitika edasiviimisel. Siiski on Euroopa Liidu kui terviku jõupingutused olnud eriti ebapiisavad rakendamise tasandil – isegi sellel väga piiratud alal, millel komisjonil on volitused tegutseda. Seda iseloomustavad kaks näidet. Euroopa sisserände vaatluskeskus, mille loomine kuulutati suurejooneliselt välja 2003. aastal, jäi loomata. Avaväljaanne *iga-aastasest* rände ja integratsiooniaruandest, mille väljaandmise kord aastast tegi Euroopa Ülemkogu ülesandeks komisjonile, anti õigeaegselt välja 2004. aasta juunis¹, kuid 2006. aprilli seisuga on teine väljaanne veel ilmumata.

2006. aastal ja edaspidigi on komisjonil ja teistel Euroopa institutsioonidel mitmeid erakordseid võimalusi sisserändajate integreerimise mõjutamiseks. Need võimalused tuleb ära kasutada ja seda parimal võimalikul viisil.

Kuid enne selliste uute meetmete rakendamise asumist, mis kurnavad liidu tähelepanu ja ressursse, on siiski väga oluline tagada sisserändajate integratsiooni mõjutavate olemasolevate direktiivide tõhus rakendamine. Komisjonil lasub kohustus kontrollida palju rangemalt nii integratsiooniga seotud direktiivide ülevõtmist kui ka seda, kui tõhusad on haldustavad, millega rakendatakse asjaomaseid õigusakte sisserändajate igapäevaelus.

Uute algatuste seas on võib-olla kõige märkimisväärsem taasloodud kolmandate riikide kodanike integreerimise Euroopa fond. Käesolevas raportis soovitatakse, et komisjon peaks järgima uuest Euroopa Liidu integratsioonifondist vahendite eraldamisel kuut põhimõtet:

¹ KOM(2004)0508.

- a. Eraldiste tegemise aluseks peaks olema üks iga-aastane põhivaldkond; iga-aastased sihtmärgiks seatavad investeerimisvaldkonnad peaksid hõlmama kohalike elanike ja sisserändajate tööhõive erinevuste vähendamist, sisserändajate haridusalaste saavutuste parandamist, naiste haridus- ja rakendusväljavaadete edendamist, keele- ja tutvustusprogramme ning sisserändajate poliitikas osalemise suurendamist.
- b. Fond peaks eelistama algatusi, millel on suurimad väljavaated leida laialdast rakendamist kogu Euroopa Liidus.
- c. Komisjon peaks suunama mõistliku ja kindlaksmääratud protsendi fondi ressurssidest igal aastal sellele, et tellida komisjoni poolt rahastatavate programmide tõhususe kohta sõltumatute ekspertide hinnanguid;
- d. Pärast seda, kui eksperdid on kindlaks teinud perspektiivikad programmid, tuleks kohe eelistada nende programmide levitamist ja kohandamist, et kasutada neid teistes liikmesriikides linnade ja kohalike asutuste kaudu.
- e. Toetada tuleks liikmesriikide algatusi kooskõlastada oma integratsioonialaseid jõupingutusi ja vahetada parimaid tavasid.
- f. Esmasteks rahastamise sihtmärkideks peaksid olema uute sisserändajatega tegelevad programmid; kuid siiski tuleks rahastada ka neid programme, mille sihtrühmaks on teise ja kolmanda põlvkonna sisserändajate järeltulijad.

Olulise tähtsusega on ka komisjoni värskest avaldatud dokumendis "Seadusliku rände poliitikakava" esitatud kavatsus koostada seadusliku rände üldine raamdirektiiv, samuti direktiivid, mis suurendavad liidu võimet meelitada ligi kõrge kvalifikatsiooniga sisserändajaid, hooajatöötajaid ja praktikante. See kava on suur samm edasi äratundmise jaoks, et sisseränne ja integratsioon käivad käsikäes ja et üks ei saa olla edukas ilma teiseta. Seda kava on vaja palju rohkem täpsustada ning selles tuleb arvesse võtta, et erinevate sisserändajate rühmade integreerimisvajadused on väga erinevad.

Samas on komisjon viidanud ka kavatsusele luua integratsioonialaste heade tavade levitamiseks prototüüpne kodulehekülg. Kuigi selline kodulehekülg on oluline, peavad komisjoni jõupingutused parimate tavade kindlakstegemisel, analüüsimisel ja edendamisel püüdlema kaugemale – ja püüdlema kaugemale kohe praegu ja kõikides kriitilises seisus olevates valdkondades (nagu näiteks keelekoolitus, majutus, haridus, meedia, kultuuridevaheline dialoog jne).

Samuti on oluline korraldada ümber see, kuidas komisjon ja liikmesriikide ametiasutused juhivad sisserändajate integratsiooni. Seetõttu kutsutakse raportis komisjoni üles selgitama, laiendama ja kooskõlastama integratsiooniga seotud kohustusi kõikide peadirektoraatide lõikes, sealhulgas taaselustama peadirektoraatidevahelise integratsioonitöörühma ning määratlema erinevate peadirektoraatide täpsed integratsioonialased kohustused. Samuti nõutakse raportis meetmete võtmist selleks, et muuta uus integratsioonifond ja Euroopa Sotsiaalfond vastastikku täiendavaks.

Liikmesriikide tasandil ergutatakse raportis liikmesriike määrama ühele valitsuse ministrile kohustus valvata sisserändajate integratsioonipoliitika järele, tagama poliitivate süvalaiendamine kõikide valitsustasandite ametiasutustes ja kõikide huvirühmade lõikes. Samuti nõutakse raportis tungivalt, et nad kaaluksid integratsiooni ülemkomissari või integratsiooni ombudsmani ametisemääramist selleks, et koordineerida poliitika rakendamist,

levitada teavet ja võtta sisserrändajate kaebuste lahendamiseks meetmeid.

Mitte ühtegi tõsiseltvõetavat integratsioonipoliitikat ei ole võimalik välja töötada ilma sisserrändajate endi aktiivse osaluseta. Sel eesmärgil nõutakse raportis tungivalt, et komisjon looks alalise kontaktrühma usuorganisatsioonide juhtidest, ekspertidest ja eelkõige sisserrändajatest endist, mis nõustaks komisjoni kõikides integratsiooniga seotud poliitikavaldkondades.

Viimase, kuid kindlasti mitte ebaolulise aspektina tuleks mainida, et on selge, et integreerimise põhivahendiks on selge liikumine kodakondsuse saamise poole. Kuigi kodakondsusega seotud õigused kuuluvad liikmesriikide suveräänsesse pädevusse, tuleb edasi arendada komisjoni eestkoste all olevat nn kodaniku kodanikuõiguste kontseptsiooni, mis on suur õiguste ja kohustuste kogum, mis võiks olla kodakondsuse saamise eelkäijaks. Raportis kutsutakse liikmesriike üles ergutama sisserrändajate osalemist poliitikas ning mõistma hukka nende poliitilise ja sotsiaalse isoleerimise, uurides selleks muuhulgas võimalusi anda pikka aega riigis elanud sisserrändajatele õigus hääletada kohalikel ja munitsipaalorganite valimistel; looma läbipaistva, inimliku, kiire ja mõistliku menetluse pikaajalise elaniku staatuse andmiseks ning selleks, et naturaliseerida pikaajalistest elanikest sisserrändajad ja nende lapsed; ja julgustama poliitilisi parteisid, ametiühinguid ja kodanikuühiskonda tervikuna riigi tasandil kaasama sisserrändajaid täieõiguslike liikmetena oma vastavate struktuuride kõikidel tasanditel.

23.3.2006

TÖÖHÕIVE- JA SOTSIAALKOMISJONI ARVAMUS

Saaja: kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

Strateegiad ja vahendid sisserändajate integreerimiseks Euroopa Liidus
(2006/2056(INI))

Arvamuse koostaja: Dimitrios Papadimoulis

LÜHISELGITUS

Komisjoni teatise (KOM(2005)0389) eesmärgiks on anda juhiseid ELi ja liikmesriikide integratsioonipoliitika kohta. Arvamus keskendub peamiselt kolmandate riikide kodanike integreerimisele tööturule, rõhutades kahepoolset integratsiooniprotsessi ja sellega seotud sotsiaalseid aspekte. See järgib teatise ülesehitust, jagades nõnda suunised kahele – riiklikule ja Euroopa – tasandile.

Riiklikul tasandil on arvamuse koostaja peamiseks mureks majanduslike ja sotsiaalsete õiguste andmine kõikidele sisserändajatele sõltumata nende õiguslikust seisundist, parandades sisserännanud naiste töölevõetavust. Vastuvõtva ühiskonna kohanemisvõime parandamine üha enam leviva sotsiaalse ja tööalase mitmekesisusega on teine peamine mure.

Integratsioon on kahesuunaline protsess, milles nii sisserändajatel kui vastuvõtval ühiskonnal on teatud õigused ja kohustused. See tähendab, et sisserändajate õigused ja kohustused ning samuti nende juurdepääs kaupadele, teenustele ja kodanikuosaluse vahenditele tuleb üha enam viia kooskõlla ülejäänud elanikkonna samalaadsete õigustega võrdsete võimaluste ja võrdse kohtlemise tingimustel. Tööhõive on sisserändajate integreerimisel otsustava tähtsusega. Lissaboni strateegia ja Euroopa tööhõive strateegia eesmärgid luua rohkem ja paremaid töökohti peavad seega hõlmama ka sisserändajaid. Sotsiaalpartnerid ja riiklikud asutused peavad töötama koos, et hoida ära sisserännanud diskrimineerimist palkade ja töötingimuste osas.

ELi tasandil on ELil pöördeline roll liikmesriikide jälgimisel ja abistamisel seoses nende toimetulekuga sisserändajate integreerimisel. Arvestuste kohaselt kahaneb EL-25 elanikkond 2020. aastaks 303 miljonilt 297 miljonini ja seejärel 280 miljonini 2030. aastaks, mistõttu ülalpeetavate vanurite suhtarv peaaegu kahekordistub. Kuna majanduskasv tuleneb tööhõive ja tootlikkuse kasvust, võib selline kogu tööhõivet puudutav langus avaldada

majanduskasvule negatiivset mõju. Seetõttu on EL integratsioonist ja imporditud oskustekogemuste täiel määral kasutamisest sügavalt huvitatud.

Parimate tavade vahetamine ja suurem kooskõlastatus kõrgemal tasemel on esmavajalik, sest erinevad sisserändajate grupid vajavad erinevat integratsioonipoliitikat, sealhulgas mitte üksnes hiljuti sisserännanud, vaid ka riigis pikka aega elanud kodanikud ning samuti sisserännanute teine ja kolmas põlvkond ning seda tuleb poliitika kujundamisel arvesse võtta. Ka on väga oluline kindlustada, et ELi migratsioonipoliitika pakuks kindla õigusliku seisundi ja tagatud õigused, aitamaks kaasa vastuvõetud isikute integratsioonile, ning edendada nende integreerimist kõikidesse ühiskonnaelusfääridesse, eelkõige aga tööturule.

Teie arvamuse koostaja tervitab komisjoni ettepanekut ESFi (2007–2013) kohta, mille eesmärgiks on toetada erimeetmeid – kaasa arvatud nõustamine ja keeleõpe ning hinnang välismaal omandatud kvalifikatsioonile, aga ka mitmekesisuse soodustamine töökohal ja võitlus diskrimineerimise vastu – et tõhustada sisserännanute sotsiaalset integratsiooni ja suurendada nende osalust tööhõives.

Samuti tervitab ta väljapakutud rahastamisvahendit ESFi täiendamiseks "migratsioonivoogude juhtimise" raamistikus, mille eesmärgiks on aidata kaasa riiklikele jõupingutustele integratsioonipoliitika väljatöötamisel ja elluviimisel, mis võimaldavad erineva kultuurilise, usulise, keelelise ja etnilise taustaga sisserändajatel kohaneda ja aktiivselt osaleda Euroopa ühiskonnaelu kõigis aspektides kooskõlas ühiste aluspõhimõtetega.

ETTEPANEKUD

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon palub vastutaval kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. kutsub liikmesriike üles:
 - a. takistama sotsiaalset dumpingut, kinnitades selged eeskirjad võõrtööliste seisundi kohta seadusjärgsete elanikena, korraldades teabekampaaniaid riikliku tööõiguse ja sisserändajate sotsiaalsete õiguste ja kohustuste küsimustes ning edendades kõikide võõrtööliste ülalmainitud staatuse seadustamist;
 - b. looma teabepunkte kolmandate riikide kodanikele, et teavitada neid sotsiaalteenustest, millele neil on vastuvõtjariigis õigus, nagu elukestev õpe, eluase, tervishoid, lastehoidmisvõimalused, haridus ja tutvustusprogrammid;
 - c. võtma meetmeid diskrimineerimise kaotamiseks töökohal, näiteks mitmekesisusest tekkivate küsimuste lahendamine, õiglane töölevõtmine vastavuses liikmesriikide siseriiklike õigusaktidega, töökoha säilitamine, samuti edutamine töötulemuste alusel, sõltumata rassilisest või etnilisest päritolust, usutunnistusest, soost, puudest, seksuaalsest suundumusest, seksuaalsuse väljendamisest, seksuaalidentiteedist või vanusest; nõuab tungivalt tööturu osapoolte kaasamist nende meetmete kavandamisse ja tõhusasse rakendamisse, pöörates erilist tähelepanu sisserännanud naiste tööhõivele ja integreerimisele, sest nende töötuse protsent on sageli kõrgem; võtma meetmeid sisserändajate laste ja pereliikmete integreerimiseks haridus- ja sotsiaalhoolekande kavadesse;
 - d. tugevdama vastuvõtva ühiskonna võimet kohaneda suurema mitmekesisusega töökohtadel, võttes meetmeid vastuvõtva elanikkonna teavitamiseks ja teadlikkuse tõstmiseks tulenevalt vajadusest vältida rassismi, ksenofoobiat ning sotsiaalset tõrjutust, rõhutades sellega, et integratsioon on kahepoolne protsess, mille eesmärgiks on edendada sotsiaalset ühtekuuluvust ja tõhustada konsultatsioone tööturu osapooltega ning poliitika piirkondlikul ja kohalikul tasandil elluviimise eest vastutavate asutustega, eriti naabruskondlike organisatsioonidega;
 - e. suurendama mitteliikmesriikide konsulaarressursse teabe jagamisel ELi sisenemise kohta töötamise, õpingute või teadustöö eesmärgil; võtma kasutusele töö- ja elamisload siseriiklike õigusaktidega reguleeritud tingimustel riikliku pädevuse raames; tagama, et need load on sisserändajate endi, mitte nende tööandjate käes, et vähendada ekspluateerimisohtu;
 - f. soodustama uustulnukate integratsiooni tööturul, näiteks töötades välja tööd ja koolitust ühendavaid kursuseid;
 - g. uurima teadusuuringute seitsmenda raamprogrammi raames võimalust koostada uurimusi, mis käsitlevad sisserändajate naasmist ning ELis omandatud oskuste kasutamist nende päritoluriikide heaks;

- h. teavitama sisserrändajaid sellest, et nende huve võivad esindada ametiühingud, ning julgustama ametiühinguid sisserrändajaid vastu võtma;
 - i. tagama juurdepääsu haridusele ja kutseõppele ning alaealistele õiguse haridusele, kaasa arvatud rahastamisele ja stipendiumidele;
 - j. ratifitseerima ÜRO 1990. aasta konventsiooni kõigi võõrtöölise ja nende pereliikmete kaitsmise kohta; töötama välja ühese poliitika võõrtöölise elukaaslaste õiguse kohta tööle; peab oluliseks sundmigratsiooni takistamise sätestamist, pidades eriti silmas inimkaubanduse takistamist, järelevalvet ja vähendamist;
 - k. tegema igakülgset koostööd ÜRO sisserrändajate inimõiguste eriraportööriga tema ülesannete ja kohustuste täitmisel, varustama teda vajaliku teabega ning reageerima viivitamata tema ettepanekutele;
 - l. lisama sisserrändajate ja nende (uute) kodumaade ühise ajaloo ning rände algsed põhjused haridusasutuste õppekavadesse;
 - m. koostama integreerumiskavasid, mis oleksid kohandatud uustulnukate ja/või varemsaabunute vajadustele;
 - n. aitama kaasa kutsevalifikatsiooni siduvale tunnustamisele, sõltumata sellest, kas see on ametlik või mitteametlik ja kas see on saadud kolmandate riikide kodanike päritoluriikides või ELis;
 - o. töötama välja vahendeid, mis ennetaksid kolmandatest riikidest pärit töötajate laste kehva edasijõudmist koolis ja kooli poolelijätmist, pakkudes eelkõige täiendavaid keelekursusi; tunnustama, et sisserrändajate lastel, kes õpivad erinevas keeles ja püüavad uute tavadega kohaneda, on õpingutes rohkem raskusi kui nende kaasõpilastel, ning see võib edaspidi põhjustada neile raskusi kohanemisel ja ühiskonda integreerumisel;
 - p. võitlema alaealiste ekspluateerimisega ja hõlbustama ekspluateeritud alaealiste taasintegreerumist ühiskonda; töötama välja tulemuslikke struktuure ja vahendeid, mis aitaksid alaealistel üle saada traumadest ning ühiskondlikult ja kultuuriliselt ebasoodsamatest tingimustest dialoogis sotsiaalteenuste pakkujatega;
 - q. ergutama sisserrändajate ja vastuvõtva ühiskonna vahelist suhtlust, toetades ühiseid foorumeid, kultuuride- ja religioonidevahelist dialoogi, seminare, näituseid ning kultuurilist tegevust ja sporti mitmekultuurilises keskkonnas; looma struktuure, mis võimaldaksid kolmandate riikide kodanikel integreeruda vastuvõtvasse ühiskonda, et vältida nii vastsaabunud kui juba kohanenud, ent raskesti integreeruvate sisserrändajate sotsiaalset tõrjutust;
2. kutsub komisjoni üles:
- a. tagama rahastamise struktuurifondide, PROGRESSi ja ühenduse algatuste, näiteks EQUALi ja URBANi kaudu, ning samuti kavandatava kolmandate riikide kodanike integreerimise Euroopa fondi kaudu osana raamprogrammist "Solidaarsus ja

rändevoogude juhtimine"; tagama neist programmide omandatud parimate tavade ja vajalike teadmiste levitamise ning nende hõlmamise asjakohase poliitika väljatöötamisse;

- b. edendama töölevärbamist ja vastuvõtupoliitikat puudutava teabe ja parimate tavade vahetamist; olema pidevas dialoogis kõigi asjassepuutuvate pooltega, kaasa arvatud kodanikuühiskond; toetama sisserändajate organisatsioonide võrgustiku loomist, et hõlbustada parimate tavade vahetamist;
- c. toetama rahaliselt teadusuuringuid, mis analüüsivad sisserändajate seisundi seadustamise mõjusid liikmesriikides ning kasutavad erinevate liikmesriikide kogemusi pikaajalise Euroopa rändepoliitika väljatöötamisel;
- d. looma platvorme, mis võimaldaksid koostööd ja dialoogi kohaliku, piirkondliku ja riikliku tasandi asutuste, tööturu osapoolte ja sisserändajate esindusorganisatsioonide vahel – selline kogemuste jagamine nimetatud sidusrühmade vahel on vajalik erinevate sihtrühmade vajaduste paremaks rahuldamiseks;
- e. koostama statistilisi arvestusi, mis võimaldaksid prognoosida ELi tööjõuvajadust, ning paluda ministrite nõukogul viidata neile sisserände ja tööhõivega seotud küsimustele, mille kohta peaksid kehtima ühiseeskirjad, eesmärgiga arendada edasi Euroopa ühist rändepoliitikat;
- f. töötama välja kolmandates riikides omandatud kutsekvalifikatsiooni hindamise ja tunnustamise süsteemi, mis oleks abiks nõuetekohasel töölevõtmisel;
- g. algatama kolmandate riikide kodanike integratsiooniprotsessi hindamise ja vastavalt hindamistulemustele tõhustama liikmesriikide riiklike strateegiade kohandamist uute sotsiaalsete, kultuuriliste ja majanduslike tingimustega;
- h. jälgima direktiivide 2003/109/EÜ, 2000/43/EÜ, 2000/78/EÜ ja määruse (EÜ) nr 859/2003 rakendamist; tagama ELi õigusaktide vastavuse ILO standarditele;
- i. toetama liikmesriikide algatusi, mille eesmärk on suurendada üldsuse teadlikkust, täiendada teavet, mis puudutab inimkaubanduse ning töökohal rassismi ja ksenofoobia vastu võitlemise meetmeid ning pakkuda teavet rände mõjude kohta tööhõivele ja tootlikkusele; kutsub samuti komisjoni üles kaasama sisserändajad Euroopa kodakondsust edendavatesse kavadesse;
- j. kasutama teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmendat raamprogrammi (2007–2013) kolmandate riikide teadlaste huvi äratamiseks, luues neile tingimused, mis võimaldavad neil teha teadustööd ja töötada oma erialal ELis ja ELi hüvanguks;
- k. algatama kampaania kolmandate riikide kodanike integreerimiseks, kasutades ära Euroopa töötajate liikuvuse aasta kogemusi ning kohandades selle projekti ideed sisserändajate eripärale.

MENETLUS

Pealkiri	Strateegiad ja vahendid sisserändajate integreerimiseks Euroopa Liidus
Menetluse number	2006/2056(INI)
Vastutav komisjon	LIBE
Arvamuse esitaja(d) istungil teada andmise kuupäev	EMPL 16.3.2006
Arvamuse koostaja nimetamise kuupäev	Dimitrios Papadimoulis 14.9.2005
Arutamine parlamendikomisjonis	21.2.2006 20.3.2006
Vastuvõtmise kuupäev	21.3.2006
Lõpphääletuse tulemused	+: 22 -: 20 0: 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Jan Andersson, Roselyne Bachelot-Narquin, Iles Braghetto, Philip Bushill-Matthews, Milan Cabrnach, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Derek Roland Clark, Proinsias De Rossa, Richard Falbr, Ilda Figueiredo, Joel Hasse Ferreira, Roger Helmer, Stephen Hughes, Ona Juknevičienė, Jan Jerzy Kułakowski, Jean Lambert, Raymond Langendries, Bernard Lehideux, Elizabeth Lynne, Thomas Mann, Mario Mantovani, Ana Mato Adrover, Maria Matsouka, Ria Oomen-Ruijten, Csaba Öry, Siiri Oviir, Marie Panayotopoulos-Cassiotou, Jacek Protasiewicz, Kathy Sinnott, Jean Spautz, Anne Van Lancker, Gabriele Zimmer
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Edit Bauer, Mihael Brejc, Françoise Castex, Dimitrios Papadimoulis, Leopold Józef Rutowicz, Agnes Schierhuber, Elisabeth Schroedter, Georgios Toussas, Anja Weisgerber, Tadeusz Zwiefka
Märkused (andmed on kättesaadavad ainult ühes keeles)	

MENETLUS

Pealkiri	Strateegiad ja vahendid sisserändajate integreerimiseks Euroopa Liidus				
Menetluse number	2006/2056(INI)				
Vastutav komisjon loa kinnitamisest istungil teada andmise kuupäev	LIBE 16.3.2006				
Arvamuse esitaja(d) istungil teada andmise kuupäev	FEMM 16.3.2006	CULT 16.3.2006	EMPL 16.3.2006	DEVE 16.3.2006	AFET 16.3.2006
Arvamuse esitamisest loobumine otsuse kuupäev	FEMM 21.3.2006	CULT 21.3.2006	DEVE 25.1.2006	AFET 21.3.2006	
Tõhustatud koostöö istungil teada andmise kuupäev					
Raportöör(id) nimetamise kuupäev	Stavros Lambrinidis 4.10.2005				
Endine raportöör / Endised raportöörid					
Arutamine parlamendikomisjonis	20.3.2006	19.4.2006	15.5.2006		
Vastuvõtmise kuupäev	15.5.2006				
Lõpphääletuse tulemused	+ 33 - 5 0 0				
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Alexander Nuno Alvaro, Roberta Angelilli, Edit Bauer, Johannes Blokland, Mihael Brejc, Kathalijne Maria Buitenweg, Maria Carlshamre, Giusto Catania, Carlos Coelho, Fausto Correia, Kinga Gál, Patrick Gaubert, Elly de Groen-Kouwenhoven, Ewa Klamt, Magda Kósáné Kovács, Barbara Kudrycka, Stavros Lambrinidis, Romano Maria La Russa, Sarah Ludford, Antonio Masip Hidalgo, Claude Moraes, Lapo Pistelli, Martine Roure, Inger Segelström, Antonio Tajani, Ioannis Varvitsiotis, Manfred Weber, Stefano Zappalà, Tatjana Ždanoka				
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige / asendusliikmed	Camiel Eurlings, Giovanni Claudio Fava, Sophia in 't Veld, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Bill Newton Dunn, Marie-Line Reynaud				
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige / asendusliikmed (kodukorra art 178 lg 2)	Panagiotis Beglitis, Emine Bozkurt, Pasqualina Napoletano				
Esitamise kuupäev	17.5.2006				
Märkused (andmed on kättesaadavad ainult ühes keeles)					